

4012  
<sup>bes</sup>

En 88 årigs lefnadsskrivning

När jag var 12-14 år fick jag vid gården,  
der min far var Statdräng / jag fick gå o plocka  
potatis efter änder o haef vi var flera stycken  
i den / äldren som fick gå lång tid o plocka potatis  
för 25 öre en dag / som jag 1865 blef  
konfirmerad tjänade hos en Torpare under gården /  
der fick jag göra arbete. Husbonden hade skadat  
en hand så han kunde / inte arbeta. Han gick  
som Länfogde öfver mig, jag fick lära mig både /  
köra hästar o myttja lön o tröska med plaga, det  
var en hygglig husbonde / Høsten 1865 flyttade jag  
längre upp i skogsbyggen till <sup>en</sup> Tärboor som / också  
var torpare vid en mindre gård, der fick jag göra  
dagsverke / 3 dagar i veckan, der tjente jag i 2 år  
mat en lön bestående af en hemväf / veckans -  
klädning, ett par stöflar ett skälpund ull till strumpor

Skriv endast på denna sida!

1

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

o en/ Fårskins präst, Träskor var di vanligaste skodon  
o dom gjorde jag gjelf/ Här fanns inte putasko eller  
trätöfflar uten<sup>na</sup> öfverlären på träskorna/ skulle läggas  
jsemblecksjoror, med di skorna när man svärtadt dem/  
så kunde man gå hvar som helst till och med till kyrkan/  
Sen 1867 flyttade jag till Gården där Jar var Statdräng  
första året/ hade 50 kronor i pengar o 7 tunnor säd  
hälften råg hälften korn/ det blef något öfver 700  
klg i den tiden räknas tunnor o kubikfot o kannor/  
och jag hade 2 skäpper (lika 2 kubikfot) potatis rotta  
vid gården/ o en half kanna (en kanna 2  $\frac{2}{3}$  liter)  
mjölk om om dagen o två less bokaris/ det var  
hela första året. Andra året hade jag 92 kronor  
i pengar/ det var lika som de gifte statdrängarna  
hade säd och mjölk var det samma/ för alla statdrängarna  
uten de gifte fick mer brände, där bjönte jag/ i 2  $\frac{1}{2}$  år  
Sen flytta jag till<sup>en</sup> arrendator som störst dräng vi var 4 drängar/

Den fästa jag mig för 125 kronor på det villkor om jag kunde  
göra mig fri från beväringsservisen så skulle jag ha  
15 kronor tilläkt på lönen. Husbonden talte med doktor  
Aspelin i Brösarp som skulle monstera oss/så jag blef  
fri, men de 5 kronorna miste jag ge doktorn i den tiden/  
var det bara cirka 14 dagar husst år i 2 år. Hos den  
husbonden tjänste jag 1 1/2 år. Sen flytta till en arrendator  
på Hårbyarna närmare Christianstad där var jag också  
störst dräng där var vi 8 drängar/där hade jag 170 kronor  
där tjänade jag i 2 år. Sen flyttade jag till större gård  
där tjänade jag i 10 år där hade jag 200 kronor om året/  
o 7 tunnor spannmål hälften råg o hälften korn o 1/2 kanna  
sätmjöl (Härring) o 12 kronor om året till bränsle. Sen har jag gällt  
i 16 år. Sen har jag arbetat lite här o lite där o  
det gör jag ännu. Daglönerna för daglönare  
och när jag tjänste 75 öre för kull 33 öre för kvinna  
på egen kost.

4012

4  
LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

En åttiofyra års man kan berätta en hel del hur  
tidsna var/ på 1860-70 talet angående lifnads o.  
klädsel o löner o daglöner i den/ ~~den~~ tiden har jag  
själf varit med i arbete. Jag konfirmerades 1864  
som fick/ jag tjena som dräng o följa andra arbetare  
på allt förklarande/ arbete. jag var på arbetande  
året när jag kom till en Herrgård o/ tjena första  
året hade jag 50 kronor i lön o 7 tunnor grannmål o <sup>1/2 tunna</sup>  
östmjölke om dagen samt 3 fot potatis satta o två lass ris  
till bränsle. Andra året hade jag 92 kronor liksom de  
gifta drängarna, staten/ var samma som första året.  
Daglönera hade 75 öre om dagen på egen kost. Det  
fruntimmer hade 33 öre om dagen på egen kost. i slutet/  
på 80-talet öktes daglönen för en kare till 1 krona o  
ett fruntimmer/ 50 öre allt på egen kost. en del  
torpare som gick allt jemt vid/ gården fick grann-  
mål i daglön 1 koppa (5 liter) säd om dagen / häften

sig o hufvten kom Hwad kläder beträffar, så  
tillverkas/ det hemma varigot fint tyg förkom inte ibland  
almänheten./ Hverdagsskläder för det mesta bomulls-  
väf. Högtidskläder väfdes/ med bomull till varp  
o ylle till islag, det kallas för verkenskläder/ di som  
hade själfoa. Där vi väfde <sup>de</sup> vadmall, det var anbart förull/  
vadmalstyg skulle stampas o färgas i färgerier. Verken  
endast pressas o färgas/  
fortsättning från andra sidan

När en kare hade en kostym väfd af olika färgadt  
bomullsgarn antin/gen väfdt retigt eller gräsligt.  
Då var hen fin di kunde han gå till/ kyrkan eller var som  
helst. Sällan någon överrock inga paraplyer/ Men  
alla fruntimmer hade gjälar, i allmänhet när det regna  
när di var ute så tog di ytterkjolen upp öfver hufvudet,  
om vintertiden wore fruntimren klädda i skinnkjolar,  
skinntröjer var allmänt bland både kare/ o fruntimmer,

för det var allmänt brukligt med får hos både torpare o  
bönder / Hvad skodonen beträffar så var det trädskor,  
i min uppväxt fanns inga skor / med läderputor o inga  
trädtofflor karlaerna hade vanliga järnblädes / jorser  
öfver öfverlären på trädskorna, fruntimren hade vita  
bleckjora / de fruntimner som hade råd, så hade de  
prenodade messingsjora / Det var ingen gjenant att  
gå till kyrkan med trädskor. När man skulle vara  
fin så skulle skorna vara svarta, o då fick man fatt en  
tress o blöta den o sen på en smeten gryta så han blef  
svart o sen på / trädskorna, så blef den fina den gången  
siden omörja fick de ha hvar / gång man skulle vara  
fin. De som <sup>hade</sup> råd o skaffa sig ett par kortskaff / tade  
stöfflar tillverkade af kalfskin hos en gammal  
byskomakare / de föreställes vara rika, för min del  
så hade jag aldrig haft några stöflar / för ann  
jag konfimeras /

Tiderna i min barndom på 1860-talet var om 1832/  
 daglönerna på 1860-talet var för måndagsverke 75 öre  
 om dagen / o. tisdagsverke 33 öre högst 50 öre allt på  
 egen kost / En fullgod dräng hade 92 kronor om året  
 o. stat 7 tunnor säd / hälften Råg o. hälften korn o. ett  
 stop mjölk o. 2 skeppor potatis o. 100 / Stattdrängarna  
 vid Herrgårdarna som var gifta hade bostad o. 2 tunnor  
 jord, de skulle parera kvar dag vid gården. De skulle  
 göra 104 karls / dagsverke. Sedan skulle de ha 1 kappa  
 (1 $\frac{3}{4}$  kannor säd om dagen / för de öfriga dagsverken o.  
 det skulle <sup>vara</sup> hälften råg o. hälften korn / När jag var 18  
 år jag tjente vid Borrestad. Det första året hade jag  
 50 kronor o. 7 tunnor säd o. 2 skeppor potatis o. 100  
 / stop mjölk / Det var hela årslönen Jag börja tjenta  
 67 i oktober Andra året / fick jag 92 kronor liksom  
 de andra drängarna Jag kom till Skultorp 1873 i  
 oktober som gifte jag mig 1876 Wiß statdrängar



Hade 1/2 tunnland jord kvar. det skulle vi göra 36  
koningsdagsverka / för vid gården. Jag legde för en del  
daglönen var 50 öre om dagen / men vi fick <sup>inte</sup> (göra  
många dagsverka förrän hösten börja, o sen resten /  
vid potatisupptagning. Det var andra arbetstider då  
ännu / börja kl. 5 o hålla på så länge solen syntes  
i väster o allt höstar- / bete skulle göras med hand-  
kraft både hugge och räfse o binding / All säd  
såddes med hand o all kläpper o säd huggades med  
kir / Inga hästräpser de tre första åren jag var vid  
Åkerby. För fanns inga / Jernplojer utan både o  
vid Herrgårdarna hade de Träplojer som / gjordes på  
platsen Sandsidan o Wändstifan var beslagna med /  
jernplåt När jag var yng så var vi en hel del som  
gick o plocka / potatis efter Träplojer vid Borrestad,  
var daglön var 25 öre om dag / Vi det sträcker o  
stör för mer än daglönen Priset på säden /



4012

9  
LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

var högre än än nu Vintern 1869 kosta rågen 30  
kronor tuna/ 1868 var så tovt så här var riktig  
missväxt isynnerhet på rågen/ Många gick arbets-  
lösa ingen behöfde dem här gick folk af o ann/  
o tiggede arbete om di så inte fick utan födan,  
Något arbete/ löshetstid hördes inte talas om o inga  
föreningar helles.